

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/34/2015
Identifikačné číslo spisu: 2013200347
Dátum vydania rozhodnutia: 01.12.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:2013200347.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľky: J. P., nar. XX. R. XXXX, bytom M. č. XXXX, XXX XX M., proti odporčkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29 augusta 8-10, 813 63 Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, č. k. 38Sd/56/2013 - 99 zo dňa 16. decembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 38Sd/56/2013 - 99 zo dňa 16. decembra 2014 potvrdzuje.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12. februára 2013, ktorým podľa ust. § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej v tomto rozsudku len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zo dňa 24. októbra 2012.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo došiel k záveru, že v konaní pred súdom nebolo preukázané, že by došlo k nesprávnemu určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia, resp. že by iné zdravotné postihnutie z tých, na ktoré poukazovala navrhovateľka, spĺňalo podmienky pre uznanie za rozhodujúce

zdravotné postihnutie, alebo že by trpela iným závažným a posudkovo významnejším zdravotným postihnutím, preto napadnuté rozhodnutie odporkyne zo dňa 22. februára 2013 ako vecne správne potvrdil v súlade s ust. § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej v tomto rozsudku len „O.s.p.“).

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas dve odvolania (prvé v čase medzi vyhlásením a doručením rozsudku, druhé po doručení rozsudku) v ktorých okrem iného uviedla, že trpí na koxartrózu, osteoporózu, gemartrózu, osteochondrózu, poškodenie medzistavcovej platničky, štítnej žľazy, dolných končatín. Má naplánovanú operáciu chrbtice v driekovej oblasti, a absolvovala operácie krčnej chrbtice, štítnej žľazy, maternice, čo by mal posudkový lekár vziať do úvahy. Je dlhodobo práceneschopná, má predpísanú kúpeľnú liečbu, trvajú jej bolesti, nemôže spať napriek užívaniu liekov a tak jej zdravotný stav nedovoľuje vykonávať pracovnú činnosť ani pri domácich prácach. Uviedla, že kvôli bolesti nemôže cvičiť a že tvrdenie o jej nadváhe nie je pravdivé. Nesúhlasí s rozsudkom v plnom rozsahu a preto žiada, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vec prejednal a objektívne zväžil jej zdravotný stav.

Odporkyňa sa k odvolaniu nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 1. decembra 2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 71 zákona o sociálnom poistení je poistenec invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona o sociálnom poistení) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení).

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu t.j., že odporkyňa napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12. februára 2013, podľa ust. § 70 a § 71 zákona o sociálnom poistení, zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok.

Podkladom pre uvedené rozhodnutie bol posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Galanta, zo dňa 17. januára 2013, podľa ktorého navrhovateľka je viac rokov v starostlivosti a liečbe ortopéda a neurológa pre celkové bolesti chrbtice a bolesti váhonosných kĺbov. Ortopéd ochorenie kolien hodnotí ako gonartróza II. stupňa obojstranne a počínajúca koxartróza

obojsstranne, neurológ ochorenie chrbtice hodnotí ako bolestivý stav bez poškodenia a dráždenia nervových vlákien, ľahká porucha dynamiky chrbtice, bez známk poškodenia nervového systému. Densitometrické vyšetrenie chrbtice a krčka stehrovej kosti je v norme. Od októbra 2012 je aj v liečbe endokrinológa pre počínajúcu zníženú funkciu štítnej žľazy pri nepatrnom celkovom zväčšení štítnej žľazy (ide o ochorenie posudkovo nevýznamné). Po celkovom zhodnotení zdravotného stavu je celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (ďalej len „MPSVZČ“) 35%, pričom za rozhodujúce zdravotné postihnutie bola určená gonartróza II. stupňa obojsstranne (zaradené do kapitoly XV - Choroby podporného a pohybového aparátu, oddiel G - Postihnutie končatín, položka 50 - obmedzenie pohybu v oboch kolenných kĺboch, písmeno b) - stredného stupňa prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení) s MPSVZČ 25%, čo je dolná hranica daného percentuálneho rozpätia (obmedzenie pohybu kolien nedosahuje stupeň obmedzenia o 2/3, t.j. flexiu 50-60 stupňov) a bolo priznané navýšenie o 10% pre iné zdravotné postihnutia (dorzalgia, počínajúca koxartróza, subklinická hypotyreóza) čiže spolu 35%.

Po podaní opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený posudkovým lekárom SP - ústredie dňa 23.05.2013 /v rozsudku chybné uvedené - 23.5. 2014/. Podľa celkového posudku navrhovateľka bola opakovane liečená neurológom a ortopédom pre bolesti kĺbov a bolesti chrbtice, ktoré sú na podklade veku primeraných degeneratívnych zmien. Výšetrenie hustoty kostí je v norme. Ortopéd popisuje len počínajúce degeneratívne zmeny na bedrových kĺboch a degeneratívne zmeny na kolenách II. stupňa. Od roku 2012 je sledovaná pre difúzne zväčšenú štítnu žľazu so subklinikou, ľahko zníženou funkciou. Je sledovaná a liečená psychiatrom od roku 2013 pre somatoformnú neurotickú poruchu v menopauze, ktorá sa premieta do bolesti chrbtice a kĺbov. Klinický neurologický nález je v norme, veku primeraný a celkový zdravotný stav je zhoršovaný nadhmotnosťou + 20 kg. Pre rozhodujúce zdravotné postihnutie - gonartrózu II. stupňa, bez obmedzenia pohybu v oboch kolenných kĺboch (kapitola XV - Choroby podporného a pohybového aparátu, oddiel G - Postihnutie končatín, položka 50 - obmedzenie pohybu v oboch kolenných kĺboch, písmeno b) - stredného stupňa) je maximálna MPSVZČ 25% a pre iné zdravotné postihnutie je zvýšenie percentuálnej miery o 10%, teda celková MPSVZČ je 35%.

Potom čo na pojednávaní 12.11.2013 navrhovateľka predložila správy z ďalších absolvovaných lekárske vyšetrení, ako aj dôkazy o nariadení nových vyšetrení, na základe čoho súd dňa 16.01.2014 požiadala o znovuposúdenie zdravotného stavu navrhovateľky, bol zdravotný stav navrhovateľky posudzovaný posudkovým lekárom SP- ústredie dňa 06.02.2014 so záverom, že doložené odborné lekárske vyšetrenia nedokumentujú zhoršenie zdravotného stavu, ktoré by podmieňovalo zmenu určenej MPSVZČ. U navrhovateľky ide o veku primerané degeneratívne zmeny na kĺboch, stavcoch a medzistavcových platničkách, ktoré sú veku primerané a zhoršované ťažkou nadhmotnosťou. Nie sú prítomné poruchy hybnosti na dolných končatinách, ani známky dráždenia, alebo útlaku nervových koreňov. Chronické bolesti chrbtice sa dajú dobre ovplyvniť pravidelným cvičením a redukciou hmotnosti; MPSVZČ bola určená na 35%.

Po predložení ďalších správ z absolvovaných lekárske vyšetrení a žiadosti o poskytnutie lehoty na predloženie lekárske správ z plánovaných operácií krčnej chrbtice a štítnej žľazy, bol zdravotný stav navrhovateľky na požiadanie súdu posudzovaný posudkovým lekárom SP - ústredie dňa 24.06.2014 so záverom, že doložené odborné lekárske vyšetrenia dokumentujú zlepšenie zdravotného stavu posudzovanej v zmysle odstránenia ochorenia štítnej žľazy s nutnosťou substitúcie (náhrady hormónov štítnej žľazy). Ostatné ochorenia podmieňujúce invaliditu zostávajú nezmenené a dokumenty nedokladajú zhoršenie zdravotného stavu, ktoré by podmieňovalo zmenu určenej MPSVZČ. U navrhovateľky ide o degeneratívne zmeny na kĺboch, stavcoch a medzistavcových platničkách veku primerané a sú zhoršované výraznou obezitou. Nie sú prítomné poruchy hybnosti na dolných končatinách, obrny, ani známky dráždenia, alebo útlaku nervových koreňov. Chronické bolesti chrbtice sa dajú dobre ovplyvniť pravidelným cvičením a redukciou hmotnosti.

Po predložení nových lekárske nálezov dňa 12.09.2014 bol na požiadanie súdu zdravotný stav navrhovateľky opätovne posudzovaný dňa 04.11.2014 so záverom, že doložená prepúšťacia správa z

hospitalizácie na neurochirurgickej klinike od 01.09.2014 do 04.09.2014 dokumentuje zlepšenie zdravotného stavu menovanej a ostatné ochorenia v minulosti dokladované nepodmieňujú invaliditu - zostávajú nezmenené, nedokladujú zhoršenie zdravotného stavu, ktoré by podmieňovalo zmenu určenej MPSVZČ. U navrhovateľky ide o degeneratívne zmeny na kĺboch, stavcoch a medzistavcových platničkách veku primerané a sú zhoršované výraznou obezitou. Nie sú prítomné poruchy hybnosti na dolných končatinách, obrny, ani známky dráždenia, alebo útlaku nervových koreňov. Chronické bolesti chrbtice sa dajú dobre ovplyvniť pravidelným cvičením a redukciou hmotnosti. MPSVZČ je 35%.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o tom, o aké dôkazné prostriedky súd prvého stupňa ako aj odporkyňa opreli svoje rozhodnutia a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také pochybenia napadnutého rozhodnutia odporkyne resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jej právnym záverom, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil a v primeranom rozsahu zaujal aj stanovisko k námietkam navrhovateľky, a odvolací súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. nezistil dôvod na to, aby sa odchytil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje.

Súd prvého stupňa správne zdôraznil, že konanie vo veciach dôchodkovej dávky je konaním návrhovým, v ktorom má účastník povinnosť preukázať dôvodnosť svojho nároku, resp. uviesť argumenty a dôkazy preukazujúce nesprávnosť napadnutého rozhodnutia. V danom prípade navrhovateľka nijakým relevantným spôsobom nespochybnila ani správnosť záveru o určení MPSVZČ za rozhodujúce zdravotné postihnutie, ani správnosť určenia rozhodujúceho postihnutia, pričom treba zdôrazniť, že za posudkovo významné sa považujú postihnutia, ktorých dôsledky trvajú alebo majú trvať viac ako jeden rok. Navrhovateľka nepreukázala, že by trpela iným, posudkovo významnejším zdravotným postihnutím ako je to, ktoré je uvedené v záveroch posúdenia zo dňa 17.01. 2013, t.j. zaradené do kapitoly XV- Choroby podporného a pohybového aparátu, oddiel G Postihnutie končatín, položka 50 - obmedzenie pohybu v oboch kolenných kĺboch, písmeno b) - stredného stupňa. Súd pripomenul, že zároveň bolo priznané navýšenie o 10% pre iné zdravotné postihnutie (dorzalgia, koxartróza počínajúca, subklinická hypotyreóza). Navrhovateľka neuviedla ani iné skutočnosti, ktoré by spochybnili správnosť výpočtu výšky dôchodkovej dávky v nadväznosti na stanovenú MPSVZČ.

Súd prvého stupňa (potom čo navrhovateľka v čase posudzovania jej zdravotného stavu pred posudkovým lekárom v zmysle poučenia opakovane prehlásila, že predložila všetky odborné lekárske nálezy a iné lekárske správy nemá a aj napriek tomu v priebehu súdneho preskúmvacieho konania predkladala ďalšie lekárske správy a nálezy) poskytol navrhovateľke podľa názoru odvolacieho súdu dostatok možností dokladovať svoj zdravotný stav a na základe jeho pokynov (potom čo bol zdravotný stav navrhovateľky už predtým dvakrát posudzovaný v správnom konaní) nariadil ho v priebehu súdneho konania ďalej trikrát opätovne posúdiť; zdravotný stav navrhovateľky bol takto posúdený posudkovými lekármi spolu päťkrát, pričom posudkoví lekári sa zakaždým zaoberali aj novými aktuálnymi lekárskejšími správami predkladanými navrhovateľkou a ustálili rovnaký záver o MPSVZČ vo výške 35 % .

Tvrdenia navrhovateľky uvedené v odvolaní proti rozsudku podľa názoru odvolacieho súdu v podstate zopakovali už uvádzané diagnózy a trvale prejavovanú nespokojnosť s nepriznaním invalidity, pričom však nepredložila také relevantné dôkazy a ani netvrdila také nové skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým súd prvého stupňa dospel a náležite obsažným a presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd pripomína, že nemožno považovať za porušenie práva účastníka skutočnosť, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa jeho predstáv.

Podľa názoru odvolacieho súdu teda neboli v konaní predložené také dôkazy, ktoré neboli zohľadnené

posudkovými lekármi, prípadne konštatujúce iné diagnostické závery, než aké boli zistené v konaní u odporkyne a ktoré by predstavovali dôkazy nasvedčujúce existencii novej skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250i O.s.p.) alebo by inak prijatý záver spochybňovali.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, presvedčivo podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov predloženými navrhovateľkou, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú a ani navrhovateľkou uvádzané výčitky nezakladajú podľa názoru odvolacieho súdu objektívne pochybnosti o odbornosti resp. objektívnosti posudkových lekárov, ktoré by vyžadovali vykonať nové dokazovanie vo veci. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Nebol preto v tomto štádiu konania daný dôvod na prípadné ďalšie dokazovanie.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval preskúmané rozhodnutie odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne opravnému prostriedku navrhovateľky nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok .